

наближається до одиниці, то це свідчить про те, що зв'язок між доходом населення та показниками значний.

Тому, з метою підвищення рівня життя населення, необхідно вживати заходів для підвищення середньої заробітної плати населення, займатися питанням збільшення кількості зайнятого населення, тобто збільшувати кількість робочих місць, а також збільшувати оборот роздрібної торгівлі регіонів та валовий регіональний продукт.

Список використаних джерел:

1. Богун М.М. Глобалізація та її вплив на розвиток соціально-економічних систем. *Стратегія економічного розвитку України*. 2021. Вип. 48. С. 5-12.
2. Раптова бідність: постановка проблеми, шляхи вирішення. URL: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/bidnist-2026a.pdf>
3. Моделі сталого розвитку: колективна монографія / за ред. О.М. Мартинюк. Тернопіль: підручники та посібники, 2022. 250 с.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Зайченко Р. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МЕТОДИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Невизначеність майбутнього, що має місце в різних сферах людської діяльності, з якими стикається будь-яке підприємство, надає недетермінованого характеру результатам його функціонування. Іншими словами, створює для підприємства та його власників ризики.

Прискорення науково-технічного прогресу призводить до швидкої зміни технологій у різних галузях, змушує компанії впроваджувати та розвивати виробництво нових, більш прогресивних продуктів та послуг, що посилює невизначеність майбутніх результатів. Науково технічний прогрес спостерігається і у фінансовій сфері. Виникають нові більш ефективні та прогресивні способи залучення фінансування нових інвестиційних проектів та поточної діяльності підприємств, які значною мірою піддаються впливу кон'юнктури на фінансових ринках, що створює для них додаткові ризики. Саме цими обставинами зумовлені

ті зусилля, які в останнє десятиліття роблять різні професійні асоціації та державні регулятори фінансових ринків з контролю та боротьби з ризиками [1].

Підприємницький ризик є специфічною діяльністю в ситуації неминучого вибору та в умовах невизначеності. Альтернативність як основна властивість підприємницького ризику пов'язана з необхідністю вибору з двох і більше можливих варіантів дій (відповідно де більше альтернативних варіантів, тим краще). Там, де вибір відсутній, немає ризикової ситуації і ризику. Багатогранність ризику підприємницької діяльності передбачає відповідний його аналіз та оцінку.

Аналіз ризиків є процедурою виявлення факторів ризиків та оцінки значимості даних ризиків. Аналіз ризиків передбачає оцінку ризиків та методи зниження ризиків або зменшення пов'язаних із ризиком негативних наслідків.

Під оцінкою ризику слід розуміти визначення кількісним чи якісним способом величини ризику. Розрізняють якісну та кількісну оцінку підприємницького ризику.

Якісна оцінка дає можливість визначити ймовірні види ризиків, а також фактори, що впливають на рівень ризику підприємства при виконанні певного виду діяльності.

При аналізі підприємницького ризику будь-якого з учасників проекту використовуються критерії [2]:

- збитки від підприємницького ризику не залежать один від одного;
- збитки по одному напрямку з «портфеля ризиків» не обов'язково збільшують ймовірність втрати за будь-яким іншим, тільки за винятком непередбачених обставин;
- максимальна можлива шкода не має права перевищувати фінансові можливості учасника.

Виділяють такі основні методи аналізу ризиків:

- статистичний метод;
- метод експертних оцінок;
- аналітичний метод;

- метод оцінки доцільності витрат;
- метод застосування аналогів;
- комбінований метод.

Статистичний метод передбачає вивчення статистичних витрат і прибутків, що мали місце у цій чи аналогічній організації, з метою визначення ймовірності події та встановлення величини ризику організації. Імовірність означає можливість отримання певного результату.

Величина ризику може вимірюватися двома показниками:

- 1) показник середнього очікуваного значення;
- 2) показник мінливості можливого результату.

Одним із видів цього методу є метод статистичних випробувань «Монте-Карло». До позитивних результатів даного методу належить можливість оцінювати та аналізувати різні «сценарії» здійснення проекту та враховувати різні фактори ризику у рамках одного підходу. Різні типи проектів мають різну вразливість із боку підприємницьких ризиків, що підтверджується під час моделювання. Мінус цього методу полягає в тому, що в ньому для оцінок та висновків застосовуються імовірнісні характеристики, що в свою чергу не дуже зручно для безпосереднього застосування на практиці. Однак, незважаючи на перераховані вище мінуси, даний метод дає можливість визначити підприємницький ризик, який пов'язаний з тими проектами, щодо яких прийняте рішення не зміниться.

Формування системи управління ризиками підприємства ґрунтується на виборі та встановленні прийняттого ризику. Тому захист від ризиків полягає не в тому, щоб зробити бізнес абсолютно безризиковим, а в тому, щоб знизити ризик до рівня, коли він перестає бути загрозливим.

Список використаних джерел:

1. Мельникова В., Дергачова Г. Методологічні основи оцінки проектних ризиків на підприємствах будівельної промисловості. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*. 2020. С. 138-139.
2. Портоварас Т. Методологічні аспекти аналізу фінансових ризиків як інструменту управління ними. *Світ фінансів*. 2019. С. 128-140.